

ክልል የመለስ አገር አፍራሽ መርገም ት ፤ የችግሮቹ ሰንኮፍና በዲሞክራሲ መፍትሔዎች

ክልል የህዝብ ችግሮች ሰንኮፍ፣ ማለት የጥፋቶች መሰረት ስለሆነ ይደምሰስ ፣ ይጥፋ ፣ ይህ ብቻ ቢሆን ነው ከክልል ጋር የመጡት ሀገራዊ ጣጣና ችግሮች ሊፈቱ የሚችሉት። ክልል ተደምስሶ በምትኩ ዲሞክራሲያዊ ህገመንግስትና ስርአቶች በአገራዊ ፣ በየክፍለሀገራት ፣ በአውራጃዎችና በወረዳዎች ተመስርተው ህዝባዊ አስተዳደር ሰላም አንድነትና እድገት ሊኖር የሚችለው ። ስለዚህ የሚከተሉት አገር አቀፍ ችግሮች ከክልል ጋር ይደምሰሱ ። መደምሰስም አለባቸው አስር የክልል ምክንያት ከተፈጠሩት ችግሮች ዋና ዋና የሆኑትን እንገነዘብ ።

<u>ችግሮች</u>	<u>ምክንያት</u>	<u>መፍትሄ</u>
ዘረኝነት	ክልል	ዲሞክራሲ፣ ከመሆኑ ሀገር እስከ
ወረዳ		
<u>መገዳደል</u>	»	»
ጥላቻ	»	»
መከፋፈል	»	»
ስደት	»	»
ሽብር	»	»
ዝርፍያ	»	»
መፈናቀል	»	»
ስራ እጦት	»	»
አገር መቆራረስ	»	»
<u>ሌሎችም ፤ ሌሎችም</u>	»	»

እንግዲህ የክልል ድቀት ፣ መዘዝና ሰቆቃ እንዲሆን የመሰሰሉት ናቸው ።

በአካባቢዬ ካላት አንድ ካህን ጋር ስለ ክልል ስንወያይ እንዲህ አለ ። **ክልል ማለት መጋረጃ ፣ ሽፋን ፣ ላለመታየት መከላል ማለት ነው** ሲሉ የማውቀውን ነገሩን። እንዲሁም አንድ ሌላ ሰው ሲናገሩ **ክልል ማለት ድንበር ፣ ወይም ወስን መከላል ማለት ነው** ። ከዚህ አትለፍበኝ ፣ አልደርስብህም በመባባል ተለያይቶ ለመኖር የሚያስችል ውሳኔ ነው ሲሉ ደመደሙልኝ፡

ይህን ከመሰሰሉት በመነሳት ፣ **ክልል ማለት አንዱ ከሌላው ተለያይቶ መኖር ያለበት፣ መገናኘትም የሌለበት ማለት ሲሆን ፤ በሌላው ዳግም አንዱ የሌላውን ድንበር ማለፍ የሌለበት ነው። ያለበለዚያ ግን ፀበኝነት ፤ መጠላለት ፤ መወነጃጃል ፤ ከባሰም በጦርነት መጠፋፋት ይሆናል ማለት ነው።**

ይህ ሁኔታ በማያከራክር መልኩ ለተማረና ለአወቀው በትክክል የቅኝ ግዛት ስርአት ነው ። (characteristics of colonial systemን google አድርጎ ማየት ነው) ። ይህ **ለያይተህ አዳንቁረህ ግዛው የሚለው የቀኝ ግዛት ገፀባህሪ በኢትዮጵያ ላይ በትክክል መተግበሩ ግልፅ ነው ።**

የአገሩን ስርዶ በአገሩ በሬ እንደተባለው ይህ የቅኝ ግዛት እና የመጣው የክልል በሽታ በኢትዮጵያ ላይ የተጣለው ከኢትዮጵያ ከአብራህ በተፈጠሩት፣ የጠቡትን ጡት ነካሽ እና የበሉበትን ገል ሰባሪዎች በመሆን አዙረውም ማየት ያልቻሉ ጥቂቶች ልጆቹ መሆኑ ግልፅ ነው ።

የክልል የችግሮች መዘዝና ህዝባዊ ጉዳዮች

በኢትዮጵያ ህብረተሰብ ላይ የሚደርሱትን የክልል መዘዞች ፣ ቤቶችና መንደሮች ፣ ወንዞችና ተራሮች ይቁጠራቸው።

ለምሳሌ ያህልም ለመጥቀስ የሚከተሉትን እንገንዘብ ፤

1. በየዘር ጥላቻዎች ፣ ለስደት ፣ ለመፈናቀል (ለምሳሌ በቤኒሻንጉልና በደቡብ) ለመገዳደል፣ ለመጠፋፋትና ለጦርነትም (ለምሳሌ ያህል የሶማሌው ሁኔታ) ፣ በክልል ምክንያት ተባዛ።
2. የዘር ፖለቲካ ያመጣው የድንበርና የወሰን ግጭቶች ፣ በክልል ምክንያት ችግሮችን ያመጣ።
3. በህገመንግስት ተብዬውና ለአንድ ጎሳ ጥቅም የተነደፈውና የተፃፈው አንቀፅ 39 መሰረት አገር ለመገንጠል የሚደረገው የአክራሪነቶች ከበሮ ድለቃ ፣ ህዝቡን አደናቆረው።
4. የሰላምና የአንድነት፣ የዜጋነትም ምልክት የሆነውን የኢትዮጵያን ነባር ሰንደቅ ዓላማ በሌሎች አልነበረ ምልክቶች ለመተካትም ሆነ ለማጥፋት የክልሎች ሽብርብ ተባዛ።
5. በአንድ አገር ውስጥ ክልል በማብዛት የፕሬዝዳንቶች ብዛትና ጋጋታዎች በክልሎች ነገሱ።
6. በሀይማኖት ላይ ተፅእኖ በማድረግና መሪዎችን በመከፋፈል ብሎም በማሰር ፣ በመደብደብ ፣ መግደልም ተጨምሮ በክልሎች ስቃይና መከራዎችም ተበራከቱ።
7. በተለይም ሁለቱን ታላላቅ ብሔረ ኢትዮጵያዊያንን፤ ማለትም አማራንና ኦሮሞን፤ ማጣላት ፣ ከዚያም በክልል አማካኝነት አማሮችን ከቤኒሻንጉል ፣ ከደቡብና ከምስራቅ እየተደባደቡ እንዲፈናቀሉና ይባስም ብሎ እየተገዳደሉ ፣ ለአራዊት መገባቸው ፣ የቀሩትም በነፍስ አውጭኝ ተሰደዱ ፣ መድረሻም ሆነ ተቀባይ እስከማጣት ደረሱ በክልል ምክንያት።
8. ለአንድ ጎሳ ጥቅምና አገዛዝ ይሆን ዘንድ የመሬት ቆዳ ስፍራት መሠረት የነበሩት የክፍለሀገሮች ተቆራረሱ። ለምሳሌ (1) ራያ ፣ (2) አፋር (3) ወልቃይትና ጠገዴ ሌሎችም እንዲሁም በመሆን ሰላም እሎትና በአምባገነኖች ጦርነቶች ህዝቦቹ ይታመሳሉ ፣ ይገዳደላሉ ፣ ይፈናቀላሉ ፣ ይበዳደላሉ ።
9. በታወቁም ሆነ በተሸፋፈኑ ምክንያቶች ብዙ አካባቢዎችን (ለምሳሌ ደንቢ ዶሎ) አምቆ እድገት በመከልከል ህዝቡን ለእልቂትና ለመከራ ዳረጉ። ደንቢ ዶሎም አለቀላት ተስፋ አይኖራትም የተባለችውን በአንድ ሰው (በይ/ር አበራ መሸሻ) ጣልቃ ገብነትና መስዋትነት ዛሬ የከተማዋ አካባቢዎች በአራት አመታት ውስጥ ታላቅ ለውጥና እድገት ተጎናፅፏል። ሆኖም ግን ዛሬም በክልል ምክንያቶች በዚያ አካባቢ የሚሰማው ያሳዘናል።
10. እነዚህና የመሳሰሉ ሌሎችም የመከፋፈያ ስልትና አገዛዝ የኢትዮጵያን ህዝባዊ ታሪክና ልማድ ማኮላሽን የሚጠቀሱ ናቸው፤ በክልል ምክንያት።

እነዚህን በግልጽ የቅኝ ግዛት ስርዓቶች በኢትዮጵያ ህዝቦች ላይ ተጨነው ለሀያ ሰባት አመታት አገሪቱን በመገንጠል ላይ የተሰማሩ። ይሁን እንጂ ህዝቡ በመንፈስ ጠንካራነት በህብረተሰባዊትና በአንድነት ሰንሰለት የክልልን ሰቆቃ በልማዳዊ እንቢተኝነት ተቋቋመው።

ስለሆነም እነሆ ለብዙ ዓመታት በኢትዮጵያ ውስጥ የቅኝ ግዛት ሐይል ያስመጣቸው ቅን አገልጋዮች አገሪቱን በዘረኝነት ከልለው ሰላምና የአንድነት ጠፉ። በአገሩቱም ላይ ውድቀትና ድቀት እየተስፋፋ ያለበት ላይ ደርሷል።

ብዙ ተነግሯል ብዙ ተብሏል ብዙ ፍጅትም ተካሂዷል። ሁሉንም ወይም በጥቂቱም ቢሆን በመፅሀፍ ደረጃ ካልሆነ በዝህች አይነት አጭር ፅሁፍ ማብራራት አይቻልም። ሆኖም ግን በአጭሩ ለማለት ያህል **ክልል** የችግሮች መንስኤና **ሰንኮፍ** ስለሆነ ሰንኮፍ ካልወጣ የእባጭ በሽታ እንደማይደን ሁሉ ክልልም ካልተደመሰሰ ኢትዮጵያ ቀድሞ ወደነበራት ሰላምና አንድነት መመለስ በምንም አይነት አትችልም። ለሁሉም ችግሮች መሰረታዊና በዋናነትም መነሳት ያለበት ሲያስቡትም የሚገለግ ክልል የሚባል የፖለቲካ መዋቅር ነው። ክልል የእባጭ አይነት የሰንኮፍም ህመም ነው።

እባጭ የሚባለው መጥፎ በሽታ ታመው የደረሰላቸው ባይታመሙትም በሌሎች ላይ አይተውት የተገነዘቡ በብዛት ይኖራሉ። እንግዲህ የእባጭ ሰንኮፍ ካልወጣ ሰው ከዚያ መጥፎ በሽታ ሊደን አይችልም ።

አቤት የእባጭ ቂስል የህመሙ ጣጣ

መዳንም አይቻል ሰንከፋ ክልወጣ

የክልል ጣረሞት

ለክልል መወገድ ሀሳቦች እየፈለቁ ነው። ለምሳሌም የሚከተሉትን መጥቀስ ያስፈልግ ይሆናል።

1. ልዑልና ሀያሉ እግዚያብሄር ይባረካቸውና ፤

ሀ) ፕሬዝዳንት ለማ መገርሳ በባህርዳር ከአቶ ገዱ አንዳርጋቸው ጋር ሆነው የኢትዮጵያዊነት ሱስና አንድነት አውጃው ታዳሚውን ሕዝብ በደስታ እያስለቀሱ ያስጨፈሩ ዕለት ክልል ሳይሆን ኢትዮጵያዊነት ታወጀ፣ ክልልም ታመመች ።

ለ) ጠ/ሚ ዶ/ር አብይ አህመድ “ኢትዮጵያዊያን ስንኖር ኢትዮጵያዊያን ስንሞት ኢትዮጵያ ነን” ብለው በፓርላማ ውስጥ ያወጁ ዕለት በኢትዮጵያውያን ልቦናዎች ውስጥ ክልል ጣረሞት ውስጥ ገባች ።

2. በክልል እየተሰየሙ የመለስ ዕራእይ (ለኢትዮጵያ ማጥፋት) ፕሬዝዳንት ተብዬዎች የህዝቡ ፀረሰላም የሆኑ (ለራሳቸው ህዝቦች ፀር የሆኑ እንደነ አብዲ ኢሌ የሱማሌ ክልል ሸፍታ) ሲወገዱ ጥሪው ክልልን ማጥፋት እንደሚሆን አያጠራጥርም ።

3. አርቲስት ታማኝ በየነ፤ እንደ ብዙዎች ሀቀኞች ኢትዮጵያውያን ፤ በቅርቡ ኢትዮጵያን ሲጎበኝ “ክልል ይወገድ” ሲል ተሰማምቷል።

4. ጳጉሜ 4 ቀን 2010 ዓም በዋሽንግተን ዲሲ በሙድሀኒያለም ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን ተሰብስበው ለሚመጣው አዲስ አመት ክልል ይጥፋ እያሉ ጩኛል። ይኸውም በመላው ኢትዮጵያዊያን እና በባለስልጣኖች ልቦናዎች ውስጥ የክልል መጥፋት ግልፅ የሆነ ነው። ከጅቦቹ በስተቀር ፤ ሌሎችም በብዛት ሊጠቀሱ ይችላሉ።

የሕገመንግስት መለወጥ ለቋሚ ሥርዓተ መንግሥት

በክልል ምክንያት መበታተንና መቀናነስም ስለበዛ በወቅቱ የመደመር መርህ እየተስተናገደ ነው። ሰላምና ፍቅርም እንዲሁ በክልል ምክንያት እየጠፋ ስለሆነ በሰላምና በፍቅር ሕዝቦች አንድ እንዲሆኑ የሚለውን ጥሪ እየተስተጋባ ነው።

ስለሆነም ከላይ የተጠቀሱትን ችግሮች ለመቋቋም ክልልን ለአንዴና ለምንግዜም ማስወገዱ አስፈላጊና አንገብጋቢ ሲሆን መፍትሄውም አንድና አንድ ብቻ ነው ። ይህም የሕገመንግስቱ መለወጥ ነው ።

ሕገመንግስት በዳር ድንበር ተወስኖ ለሚኖር ህብረተሰብ መተዳደሪያ ደንብ ወይም ስርዓተ መንግስት ነው። በባለሙያዎቹ ማለት እውቀትና ችሎታ ባላቸው ሰዎች ተዘጋጅቶ አስተዳዳሪዎችና ተዳዳሪዎች መሪዎችና ተመሪዎች በጋራ ተስማምተው የሚቀበሉት የህብረተሰብ መተዳደሪያ ደንብ ነው። መንግስት ማለት ህዝብ ማለት ሲሆን ሕገመንግስት ማለት ዳግም ህዝባዊ መተዳደሪያ ስርዓት ደንብ ማለት ነው ።

ህገመንግስት በነገስታት (እንደ ዘውዳዊ ዘመን) በወታደራዊ (እንደ ደርግ) ወይም በአንድ ፓርቲና ዘረኝነት (እንደ ህወሓት) ፀረህዝብ የሆነ አምባገነናዊ ስርዓት አይደለም፤ መሆንም የለበትም። እንደሚታወቀውም የአምባገነኖች ስርሀት ከመሃል አገር (ከአዲስ አበባ) ወደ ክፍለሀገሮች ፣ ወደ አውራጃዎችና ወረዳዎች ሹመት ወደታች እየተሰጠ ተጀሚዎች በቀደምለት ጃንሆይን ትላንት መንግስቱ ታ/ማርያም በቅርቡ መለሰንና አሁንም በመቀጠል የመሀል አገርን ስልጣን የሚፈራም ማምለክ እንጂ ህዝብን የሚያከብር እና የሚራራም አይደለም። በተቃራኒው፣ ህዝባዊ ሥርዓተ መንግሥት ከላይ እስከ ወረዳ ከዚያም አስከባ ቀበሌ ባለስልጣናት በቀጥታ በህዝብ መሾምና መሻርን የሚያስተናግድ መሆን ይኖርበታል።

የዚህ አይነት ስርዓተ መንግስት በምንም መልኩ በአንድ አላማ ፓርቲ (ሰይጣናዊ ሄዶ መላካዊ ቢመጣ) የሚያስተባብር ሊሆን አይችልም። የሚወተቡትም ዲሞክራሲያዊ (grassroots- የስርዶ - democracy) ፋይዳ ቢስ ጩሀት እንጂ ህዝባዊ ጥቅም አይኖረውም ።

ከዚህ ጋር ተያይዞ ሌላው ጣጣ የፓርቲ ብዛት ጋጋታ ነው። ሁሉም ለአዲስ አበባ የአምባገነንነት ስልጣን ሽሚያ እንጂ ለህዝብ አገልግሎት አይመስልም። ስለዚህ ለህዝብ ከታሰበ ዲሞክራሲ እያለ የሚጮሁው ሁሉ በአንድ ላይ ሆኖ እንበል **አገራዊ ወይም ህብረተሰባዊ ዲሞክራቲክ ፓርቲ (National or Social Democratic Party)** ይመስረት። በዘር ፣ በምድር ፣ በሰማይ ፣ በውንዝ ፣ በተራራምና በሌሎች ትርጉሞች ስም ለህዝብ አይደናቅር ፤ አይበጅምና ፤ አንድነትንና ሰላምንም ሊያመጡ አይችሉም።

የኢህዲግ ፓርቲ የጎዳና አሮጌ ቤቱን እያደሰ ይበቃናል ንፁህ ነን ኑ ግቡ እያለ ነው። መልካም ነው ይቀጥል ፣ ግን አንድ አገር አቀፍ የሆነ “ብዴፓ” በሰፊው ተቋቁሞ ለህዝብ የሚሆን መልኩ ከማህከል እስከ ወረዳ ለሁሉም ህዝቦች ተዘርግቶ ለመስራት ከኢህዲግ ጋር በወዳደር ሰላምና አንድነትን ሊያመጣ ይችላል። ይኸውም በአስቸካይ ሥርዓተ መንግሥት ተዘጋጅቶ አገራዊ ሰላምና በአንድ ሰንደቃላማ ስር ህብረት ሊመሰረት ይችላል። በየክፍለ አገሮች፣ አውራጃዎችና ወረዳዎች ሥርዓተ መንግሥት ተዘርግቶ የአንድ ፓርቲ አገልግሎት በአማራጫነት ለህዝብ ቢቀርብ ለኢህዲግ እርዳታ ነው ።

ጠቅላይ ሚኒስቴር ዶ/ር አብይ ጥቅምት 21/2011 በአውሮፓ ለተቀበሏቸው ለኢትዮጵያን ሊመለሱ የኢህዲግ ክልልን እንጂ ለክፍለሀገር በግዜው ትኩረት እንደማይሰጡው አብስረዋል ። ሌሎችም የኢህዲግ ባለስልጣናት እንዲሁ እንደሚያስቡ አያጠራጥርም የፓርቲያቸው ፤ ሀላፊነት አለባቸውና ።

ስለዚህ **አገራዊ ወይም ህብረተሰባዊ ዲሞክራቲክ ፓርቲ** ህዝቡን ለማነሳሳትና ከኤህዲግ ጋር ተወዳድሮ ለማሸነፍ የሚከተሉት አይነት የፓርቲ ፕሮግራሞች በማንሳት ክልልን መደምሰስ ይቻላል ።

1. **የክፍለሀገር ችግሮችን እያወጁ ክልልን ማውገዝ ፤**
2. **በክልል ምክንያት በኢትዮጵያ ላይ የደረሱትን አበሳዎች እያብራሩ ክልል እንዲወገድ ማድረግ ፤**
3. **ዲሞክራሲን ከመሀል ሀገር እስከ አውራጃዎችና ወረዳዎች እንዲተገበር ለህዝብ ማወጅ ፤**
4. **የመለስን አገር አፍራሽና ፀረህዝብ እርኩስ ራዕይ በመቃዎም ኢህዲግን መፍክር ፤**
5. **ሌሎችም ህዝባዊ ጥቅሞችን እያወጁ ለሚመሰረተው ፓርቲ ተቀባይነት ማስገኘት ፤**
6. **ይህንን ለማድረግ ግዜው አሁን ስለሆነ ይህንን የሚያስተባብር ተቋምና ሂደት መፍጠር አስፈላጊ ሊሆን ይችላል ፤**
7. **ሌሎችም ፤ ሌሎችም።።**

ከዶ/ር አበራ መሸሻ ፤
የህዝባዊ አስተዳደር ፕሮፌሰር ፤ NSU
የቀድሞ የኢትዮጵያ አገራዊ ጉባኤ ሊቀመንበር

*Sincere gratitude to Ms. Nebiat B. Melese
of Kia Travel Agency, in D. C.
for assisting in typing the document*

=====

REQUEST, To have better understanding of the writers call for Constitutional Democracy, in regard to the above given ideas, all concerned are requested to have copy of a book: **Constitutional Democracy for Public ‘Self’ Administration, Legislative Empowerments at National, Regional, Districts and Local governances**, for \$39.95 (and \$3.55 for shipping and handling). The book is available through an email address: ameshesha18@gmail.com.